

Naročnina: doma na sküpnini naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
bš 67 urava v Črensov-

oglasit do 10 reči v dnevno, više vsaka reč 1 D. 50 p. i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Veliko spravišče Jugoslovenske Radikalne Zajednice v Belgradi.

Junija prvoga je obdržala ta državna stranka, v štero je stopila tudi bivša Slovenska Ljudska Stranka, svoj prvi kongres v Belgradi, kama so prišli vsi zvoljeni odposlanci stranke. Prišlo je jezero pristašov, 371 odposlancov i 518 pooblastil je prinesenih od tistih, ki neso mogli priti. Slov. krajino je zastopao dr. Klar Franc, nar. poslanec, ki je tudi zvoljen kak član v vozkejši glavni odbor, ki bo vodo delo stranke v celoj državi. Za predsednika stranke je zvoljeni dr. Stojadinovič, min. predsednik i minister za zvušne zadeve, za podpredsednika pa dr. Korošec, minister notrašnjih zadev. Dva govora, šteriva sta se tu glasila, sta jako važniva za spoznanje položaja v državi, zato oba v celoti objavimo. Prvoga je držao dr. Stojadinovič, min. predsednik, drugoga pa dr. Krek, min. brez listnice.

Govor min. predsednika, dr. Stojadinovič Milana.

Poštuvani gospodje i dragi prijatelji! Naša stranka je za monarhijo i za narodno dinastijo Karadjordjevičev (splošno dugotrpeče odobravanje i ploskanje), stoji napisano v prvoj točki našega programa. Mi smo za monarhijo, ar globoko verjemo, da je samo monarhija za našo državo edino mogoča vladavina (splošno odobravanje i navdušenje). Brez monarhije ne Jugoslavije! (Burno odobravanje.) Brez Jugoslavije ne življenja! (Še vekše odobravanje i ploskanje.) Naša stranka pa ne samo za monarhijo, nego tudi za dinastijo Karadjordjevičev! (Dugotrpeče vzvikanje kralji i kraljevsk. domi.) Mi smo za to dinastijo, ar je izišla iz naroda i ar je že več kak pred 100 leti svojo usodo vezala na usodo srpskoga naroda i nato na usodo vseh Srbov, Hrvatov ino Slovencev. (Odobravanje.) Ar je vpostavila narodno slobodščino ino parlamentarni režim pod velikim kralom Petrom I. (Vsi nazoči vstanejo i vzviknejo: Slava mu!) i zedinila Jugoslovane pod viteškim kralom Aleksandrom I. Zeditelom. (Vsi opet vstanejo i vzvikajo: Slava mu!) Da ne omenim drugih, zvün teva dva svetliva kraljevskiva imena. (Vsi ponovno vstanejo i vzvikajo: Slava njima!) Zgodovinsko dejstvo je, da sta dinastija Karadjordjevičev i jugoslovanski narod nerazdruženo zvezana za večne čase (viherno odobravanje). So države, ki jim je vseedno, ali so monarhije ali republike. Pri nas pa je monarhistična ideja posebi vezana na državo samo.

Mogoče mislite, da so strelji plačancov 9. okt. 1934 v Marseille zadeli samo osebnost našega kralja? (Vzkriki: Ne! Ne!) Ne, gospoda, oni so zadel i srce Jugoslavije. (Tak je!) Prek kralja so šteli vničiti njegovo državo. (Ogorčeni vzvikri!) Na vso srečo so se naši sovražniki jako vkanili. Globoko tragična smrt kralja Aleksandra je prestvorila kralja viteza v kralja mučenika. (Vsi navzoči vstanejo i soglasno vzviknejo: „Slava mu!“) Vi se spominate one nepregledne vnožine ljudstva kre obale Jadrana, pa od Splita prek Zagreba i Belgrada vse do večnoga doma na Oplenci, onih prižganih sveč v rokah naroda, ki je klečao sredi noči, vi se spominate onih vzdihlajov, ki so trgali srce ino dušo. To je bio nezajeljen, a novi plebiscit za kralja ino monarhijo ino za dinastijo. (Dugotrpeče odobravanje ino ploskanje.) JRZ se globoko klanja pred tem plebiscitom. (Odobravanje.) — Krao je spadno, krao je vmro, v svojem velikom teštamentu pa je določo visoke namestnike, da izvajajo kraljevsko oblast. Na prestoli se nahaja dnes naš ljubleni krao Peter II. (Veliko odobravanje i vzvikanje: Živeo krao!) Prav zavolo toga pa je naša dužnost dvojna, da do punoletnosti kralja pomagamo kraljevskomi namestništvu pri izvršavanju njegove vi-

soke dužnosti, očuvamo ino jačimo Jugoslavijo, pa da se kak en sam človek zberemo okoli prestola z očmi uprtimi v mladoga kralja, našo bodočnost i naše vüpanje. (Ponovno viherno vzvikanje kralji.) I zato, ar mam na prestoli mladoga kralja, i ar mam kraljevske namestnike z Nj. kr. Vis. knezom namestnikom Pavlom (splošno vzvikanje: Živeo knez Pavle!), članom kraljevskoga doma, okoli šteroga se je taki zbrao ves jugoslovanski narod, zato marsejski atentat ne zadeo Jugoslavije.

Prijatelje ino neprijatelje naši so lahko vidili, da je Jugoslavija močna i solidna tvorba, da je jako trdno zgrajena ladja, železna ladja, ki lahko prestande tudi največše vihere i se jim upre. — Toda Jugoslavija kak neposredno mlada država ma, kak se samo po sebi razmi, tudi svoje težave, ki se v glavnom tičejo njene notrašnje vreditve. Toda štera država nema svojih skrbi (vzkriki: Tak je!) Poglejte okoli nas, pogledjte dale od nas po Evropi i po sveti od nas. Nikde ne bote našli države, v šterih šefom držav ino njihovim vladam ne trebe rešavati jako težkih pitanj, ki so nad vse usodna za njihovo bolše življenje, čestokrat patudi za sam njihov obstanek. Poglejte, kak je pri vnoгих državah. Tu neščem imenovati niti edne tüje države posebi, toda vidili bote, da je pri nas bole, kak pri vnoгих ino vnoгих. (Burno odobravanje i vzvikanje: Tak je!)

Ovo gospodje, vi ki ste dnes prišli v Belgrad iz raznih krajov vse države, z juga i sevr i vzhoda i zapada. Ka ste vidili, kda ste se vozili v vagonih, na ladjah i v vozovih. Nepregledna pola obdelane zemle, kje dosega pšenica višino človeka, kje kukorica naglo raste. Ta dnes zelena pola bodo skoro v kratkom dobila žuto farbo. Letina bo ogromna. Senjeki i škednji se bodo napunili s tem velikim darom božim, s plodovi dela čestitih kmečkih rok. Kakši težki problem, gospodje, je tak pred nami? Edini problem je te, da dosegnemo kem bolše vnovčenje te letine. (Tak je). To je vsa naša „nesreča“. I zato smo mi, ki smo na vladi i bliži vlade, srečni, da bomo po vsem sodeč, meli odlično žetev, kak znamenje sedmih dobrih let (burno odobravanje) po sedmih slabih letaj. Pa se še zmerom pri nas najdejo ljudje, ki bodo s skrbjov na čeli nagübanih lic i nezadovolni pravili: Da, da, rodilo je dobro, ali prav to je nesreča, ar bo cena spadnola. Takši so oni večni nezadovolneži, takši so oni pesimisti, ki kak pravi pregovor, pogledajo emendolski sir, ne vidijo sira, nego samo lüknje v njem! (odobravanje i vzvikanje: Tak je!) Oni ne vidijo, kaj pomeni dobra letina za ves narod, oni ne vidijo, da je najvažnejše to: ne biti lačen! (odobravanje i vzvikanje: Tak je!) Glad je slab svetovalec (ponovno odobravanje ino vzvikanje). Pa vam bodo povedali še küp zrokov, da vas osvedočijo, da belo vendar ne belo, nego čрно. Toda gospodje, pitajmo se, kak bi bile druge države srečne, če bi mele žitnico, kakšo mam mi kre Save i Donave, kre Tise i Morave, vi ste, gospodje, po velikoj večini tü iz onih krajov, kje mam nepregledne komplekse najbolših šum, kakovost našega lesa je znana ne samo v Evropi, nego tudi na obalah Afrike i Azije i širom vsega sveta. Zdj mam male neprijetnosti zavolo sankcij. Ali pa so sankcije kakša katastrofalna nesreča, ki bi za vse večne čase zadela našo lesno industrijo? Jasno je gospoda, da neso, nego da pomenijo samo trenutno malo menje odaje našega lesa v tüjini. Ne smemo pozabiti osnovnoga dejstva, da smo mi po svojem lesi jako bogata država, i da v našem lesnom bogastvi leži veliki deo našega go-

spodarskoga blagostanja. Prav tak veliko bogastvo pa najdete pri nas tüdi te, če se govori od rüdnih kinčov. V državi mam baker i železo i svinca i premoga i soli, pa celo zlata i srebra. Mi mam bogastvo v prirodnih lepotah v vnoгих krajih naše države. Naše Jadransko primorje, pa naše slovenske gore i lepota Bosne i Črne gore i Jüz. Srbije je prav tak dobra vredina nacionalnih dohodkov. Turizem donša dnes našoj državi več kak izvoz šterogakoli produkta, če ga vzmemo posebi. I če k tem prirodnim bogastvom dodamo še naš zemlepisni položaj na važnom stikališči vzhoda i zapada, s solidnim oslonom na Jadransko more, z našimi 248.000 kvadratnimi kilometri, na šterih žive 16 milijonov častitih lüdi ino odličnih vojakov, te gospoda, mate konči približno sliko, kaj je dnes Jugoslavija, kaj na sveti pomeni. (Dugotrpeče i burno odobravanje i ploskanje). Gospoda, mi smo velika i s prirodnim bogastvom obdarjena dežela.

Ka pa nam menka, to je malo več sloge i medsebojnoga razumevanja, (odobravanje i ploskanje pa vzkriki: tak je!) poštuvanja tüjih nazorov, iskrena žela po bratskom sporazumi! Srbi, Hrvati i Slovenci morajo sküпно v zraki zavüpanja graditi notrašnji ustroj svojega lastnoga doma. (viherno odobravanje ino živahno vzvikanje: Tak je!) V tom pogledi je bilo dozdaž je na vnoгих straneh vnoگو zgrešenoga. V tom pogledi smo dozdaž največ trpeli po integralnih „patrijotih“ vzkriki: Dol ž njimi!), ki so se preglasili za edine čuvare Jugoslavije, za edine borce za državno ino narodno edinstvo. (Ponovno vzvikanje: Dol ž njimi!) Dnes v očeh teh lüdi celo naša stranka JRZ ne zadosta nacionalna. Nacionalni so samo Pohorci, JNS. (Ponovno vzvikanje: Dol ž njimi!) A kaj smo mi, gospoda, to je g. dr. A. Korošec (burno vzvikanje: Živio dr. Korošec), ki se je s svojimi prijatelji borio za jugoslovanstvo že pred polomom Avstrije v dunajskom parlamentu (burno i dugotrpeče vzvikanje: Živio dr. Korošec), to je dr. Spaho (živahni vzkriki: Živio dr. Spaho!), šteroga prijatele muslimani iz Bosne i Hercegovine (ponovno viherno odobravanje i vzvikanje), so s puškami v rokah sprejeli avstro-vogrsko okupacijsko vojsko (pali burno vzvikanje) ino kesnej ramo ob rami šli s pravoslavniimi brati Srbi v borbo za prosvetno i versko avtonomijo, to sem jaz, gospoda (obče dugotrpeče, navdušeno odobravanje ino vzvikanje: Živio dr. Stojadinovič), šteroga praded je kak munih-Dobošar ino vojvoda že pred 100 i več leti zaklinjal Srbe, naj se borijo „za svobodo zlato“ (burno ploskanje ino ponovno odobravanje), a ka ste vi vsi tü, gospodje, ali sme što praviti, da ste nenarodni elementi? (Glas iz dvorane: So na žalost lüdi, ki to pravijo.) Od leta 1932 pa vse do pred 11 meseci, so vladali v toj državi lüdi iz JNS pod raznimi vladami ino firmami, a ka so nam, gospodje, zapüstili v dediščino? (Vzkriki: niški zbor ino našičko afero!) Vsaki den i vsako vüro na den so se trkali na prsa, i prisegali na državno ino narodno edinstvo, medtem pa, kda bi oni mogli svoje edinstvo izvjavati, je bio dr. Korošec interniran na Hvari (navdušeni vzkriki: Živio dr. Korošec), dr. Maček v zaporih v Mitrovici, dr. Spaho aretiran v Sarajevi (vzkriki: Živio Spaho!) Pri meni pa so se vršile policijske preiskave. S kem so tak te gospodje iz JNS šteli izvesti stvarno narodno edinstvo? Ve neso meli s kem. I zato ne nikše čüdo, da so nam ti gospodje poleg drugih vnoгих skrbi püstili v zapüšćini tüdi nerešeno hrvatsko pitanje. (Burno vz-

kriki: Živeli bratje Hrvatje!) Ali ne zaistino čüdo, da ma gospoda pri JNS dnes pogum, da nam zdaj zazava, glej da hrvatsko pitanje ne rešeno i da hrvatsko pitanje še zmerom obstaja. Ali smo mi iz JRZ krivi, da to pitanje obstaja. I narodno pa državno edinstvo! Od toga se je stalno samo deklamiralo i v nekaj letih svojega vladanja gospodje iz JNS neso držali, da so za to edinstvo važnejše n. pr. dobre ceste i vekše število železnic, kak vezi med poedinimi kraji, kak pa vse one vsakdnešnje prazne deklaracije. (Burno odobravanje i vzkriki: Tak je! Pa čeravno so nam zapüstili v dedišćino vnoگو številna i jako težka pitanja, mam mi, gospodje, trdno i dobro volo, silo i energijo, da vsa ta pitanja vrejamo i vredimo. (Burno odobravanje)

Poglejte samo našo JRZ, kak je v njej zbrano največše število Srbov, največše število Slovencev, največše število bosanskih i hercegovskih Jugoslovanov, to je velika većina naroda iz vse države v enoj sküpnjoj hiši, pod vodstvom edne i iste ideje, z istim svojim osvedočenjom, z ednim i istim programom (burno odobravanje i vzkriki živio dr. Stojadinovič!). Če število Hrvatov v našoj sredini ne veliko, nam to za zdaj ne povzroča nikakših skrbi. Izvajajo svojo politiko popolne ednakopravnosti vseh državlanov v toj državi, ravnao se po načeli ednakosti vseh plemen ino ver pa visoko poštuvaajo čüstva vsakoga, verjemo, da bomo stvorili v našoj državi takše ozračje medsebojnoga zavüpanja, v štera bo tüdi hrvatsko pitanje, ki dnes izgleda tak težko, vendarle mogoče, vüpamo se, ležej rešiti (burno odobravanje i pritrvanje). Program JRZ nam omogoča v časi popolnoga pomirjenja, da se lotimo rešitve tüdi toga pitanja, Mi mislimo, da smo že s svojim dozdašnjim delom vnoگو doprinesli, da se to pitanje vsestransko obravnava ino njegova rešitev pripravi. Mi želemo, da bi bila stvarna ino dobro namerna razprava od hrvatskoga pitanja mogoča tüdi v bodoče, toda nišće naj iz te naše dobre namere ne izvaja zaključka, da bomo dopüstili, da se vporablajo pri tom metode, ki bi lahko rüšile red i mir v državi, ali da bi što kršo meje onoga, kak je po pisanih zakonih v toj državi dovoljeno (burno odobravanje i pritrvanje) i mi verjemo, da ne nikšega pravoga zastopnika Hrvatov, ki bi si želeo, da se takše metode vrinejo v naše politično življenje. Kak smo odpravili metode nasilja od zgoraj, tak bomo vednako z najenergijejšim nastopom i z vsemi zakonitimi sredstvi, ki so nam na razpolago, pobijali te metode, če se pojavijo od spodaj (burno odobravanje).

V našem programu je naglašeno načelo samouprave v širokom obsegi. To je naš politični ideal. Mi bomo delali za njegovo ostvaritev. Že 11 let obstoja v našem javnom življenju veliki nesporazum. Mi smo bili vsikdar za najširšo samoupravo, drugi so zahtevali avtonomijo, tretji federacijo. Nišće pa med tem ne podao točne določitve onoga, ka je zahtevao, i ne označo vsebine svojih želi. Mi držimo, da je najvažnejša vsebina i širina kompetence onoga, ka se predlaga za posamezne upravne edinice.

Naša osnovna ideja v tom pogledi se nahaja v našem programu. Mi smo za poštuvanje treh imen našega naroda, Srbov, Hrvatov i Slovencev. Mi smo za poštuvanje njihove ednakopravnosti i njihovih zapüšćin. Mi želemo državne uprave v smisli narodnih želj i v skladi ž njegovimi potrebćinami prepüšćajoč pri tom posameznim upravnim področjom, da vredijo svoje potrebćine, administrativne, gospodarske i finančne te druge, koliko so v zvezi s posameznimi kraji,

a na način, ki to vrejvanje ne dovede v nasprotje z državov, njenimi nameni i njenimi potrebčinami. (Viherno odobravanje), kak v našem programu stoji: vse oblasti državnoga življenja morajo biti pristopne Srbom, Hrvatom i Slovincem, i z vsemi kraji naše države se ma vednako postopati. (Ponovno odobravanje). Pripravljajoč izvršitev osnovnih misli našega programa bomo stopili pred vas s predlogi za konkretno rešitev teh naših, za narod i državno življenje tak važnih problemov. Mi bi se iskreno veselili, če bi se tudi z druge strani čuli vednako konkretni predlogi vseh teh pitanj. Mogoče bi to prispevalo k odstranitvi

vnogih nesporazumov iz našega javnoga življenja i k rešitvi pitanj, od šterih se tak na dolgo teoretično govori i se ne iznesejo podrobni konkretni predlogi za njih vreditev. Mi mamoo dobro volo i dober namen. Če najdemo vednako razpoloženje tudi na drugoj strani, verimo, da se bo rešitev našla dosta prle, kak se ponavadi misli. Vsekak je za rešitev toga pitanja Jugoslovanska radikalna zajednica največ i najbolje pozvani strankarski politični faktor, ki lahko pove svojo reč. (Odobranje i viherno pritrdjanje).

„Stranka je za ustavno i parla-

mentarno vreditev države v demokrat-skom duhi,“ to je druga točka našega programa. V duhi celoküpnoga našega naroda je globoko vkoreninjen ideal slobode. Naši najbolši pesniki so spevali od slobodščine. Naši umetniki so posvečali svoja najlepša dela slobodščini, naši državniki so delali za slobodščino i so izpostavljali svoja življenja za te narodni ideal. Veliki krao Peter (vsi nazoči vstanejo i vzkriknejo: Slava mu!) je prevedo knigo Johna Stiarla Milesa od slobodščine. A ka naj povem od onih vngobrojnih znanih i neznanih junakov, ki so žrtvüvali svoja življenja za slobodščino (vsi vzkrikajo: Slava njim!) v onom težkom časi kda

političnoga življenja pod vladu JNS ne bilo. Vnogi iskreni patrijoti so se v skrbeh spitali, kak bi se najšeo izhod iz takšega položaja. Toda nam, denešnjim nositelom programa JRZ je uspelo, da smo v jako kratkom časi, nazlük vsem težavam na štere smo naleteli tudi tam, kje jih nismo pričaküvali, da smo prišli do obnove slobodščine političnoga življenja. Praktično smo obnovili demokracijo i državlanske slobodščine. Tak smo spetali državo brez vngih pretresljev kakših je tudi bilo v drugih državah pri spodobnih prilikah, iz njenoga težkoga stanja na pravo pot.

(Objava govora se dokonča dnes tjeđen.)

NEDELA

drüga po risalaj.

Berilo iz pisma svetoga apoštola Janoša. Prelübi! Ne čüдите se, če vas svet sovraži. Mi znamo, da smo prišli iz smrti v življenje, ar brate ljubimo: što ne ljubim, ostane v smrti. Vsakši, ki brata sovraži, je morilec, i znate, da niden morilec nema večnoga življenja v sebi. Na tom smo lübezen spoznali, da je on dao življenje za nas: tudi mi smo dužni za brata dati življenje. Što ma imanje sveta i vidi brate v pomenjkanji, pa svoje srce pred njim zapre, kak more biti lübezen boža v njem? Dečica moja, ne ljubimo z rečjov, tudi ne z jezikom, nego v dejanji i istini.

Evangelij (Lukač 14). Tisti čas je povedao Jezus farizejom to priliko: „Nekši človek je delao velko večerjo i jih je vngogo pozvao. Ob časi večerje je poslao svojega službenika, pozvanim povedat, da naj pridejo, ar je že vse pripravljeno. I začnoli so se vsi naednok zgovarjati. Prvi njemi je pravo: „Njivo sam küpo i jo moram iti pogledat; prosim te, mej me za opravičenoga!“

Drügi je pravo: „Pet jarmov jüncov sem küpo i jih idem sprobati; prosim te, mej me za opravičenoga.“ I opet drügi je pravo: „Oženo sem se i zato ne morem priti. Slüžabnik se je vrno i to sporočo svojemi gospodi. Te se je hišni gospodar razsrdo i je pravo svojemi slüžabniki: „Idi hitro na ceste i vulice po mesti i pripelaj se siromaške i pohablene i slepe i čonklave!“ Slüžabnik je pravo: „Gospod, zgodilo se je, ka si naročo, pa je šče prostor. I gospod je pravo slüžabniki: „Idi na pota i k plotom i prisili jih vstopiti, da se moja hiša napuni. Zakaj, povem vam, niden od onih pozvanih možov ne bo küšao moje večerje.“

Dva dobriva prijatela se moreta ločiti. Či je ta ločitev samo za nekaj časa, je ne ravno preveč žalostna. Či je pa za vsikdar, potem se jima srce trga od bridkosti. Naj jiva drügi tolažijo kakšte, vse je zaman. Prijatela več nega, zato sta oba brezi tolažbe.

Tak brezi tolažbe sta bila vučenika, šteriva sta šla v Emaus i po poti obžalüvala zgübo božega Vučitelja, šteroga sta ljubila z vsov dušov. Tak brezi tolažbe so bili apoštoli, gda jim je smrt vzela dragoga Zveličara i so se bojali, ka ga več nikdar nedo vidili. Tak brezi tolažbe so bile z Magdalenov bobožne žene, ki so vsikdar za Jezusom hodile, gda so v grobi drügo ne najšle kak prt.

Nego smileni Zveličar, šteroga je tak prisrčno ljubilo toliko pobožnih dušov, se je ne šteo ločiti od svojih dragih tak, ka bi bila njegova ločitev komi prebridka. Čiravno je na tom, ka po dovršenom deli za odrešenje sveta odide v slavo svojega Oče, itak obeča, ka svojih ne zapüsti. „Jaz ostanem pri vas do konca sveta“, pravi, tolažeč potrte vučenike. Njegova modrost misli na sredstva, kak bi naj ostao med svojimi na zemli, čiravno z odičenim telom odide v nebesa.

„Gospod je vzeo v roke krüh tisto noč, gda je bio izdani“, piše sv. Pavel. O, neizmerno smilenje bože! Pomislite, tisto noč, v šteroj je ljudski srd proti njemi dosežno najvišio stopnjo, tisto noč, gda je hüdobija stvari napadnola Stvornika, tisto noč, v šteroj so židovje šтели vničiti vretino vsega življenja i milosti. Ka se je zgodilo tisto strašno noč? Sin boži je izkazao svojo smilenost v najpopolnejšoj meri!

Pa kak je to izkazao? Sv. Pavel nam najprej piše: „Vzeo je krüh, se zahvalo i prelomo pa pravo: Vzemite i jejte, to je moje telo, štero bo za vas dano.“ To je resan nerazumliva lübezen i milost. Sin boži nam

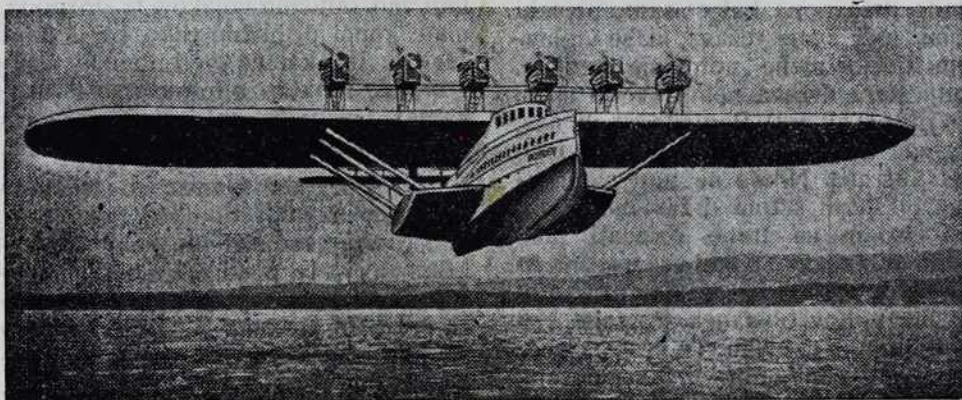
Prva pomoč poplavljencom v lendavskom okraji

G. narodni poslanec dr. Klar se je prav resno pobrigao za odpomoč krajom, ki so ob zadnji povodnji največ trpeli. Pri notr. ministri gospodi dr. Korošci je dobo Din 10.000, minister za soc. politiko i narodno zdravje je odredo za poplavljenca 5 vagonov kukorice, gospod ban dravske banovine dr. Marko Natlačen pa je dao v roke gospodi poslanci Din 15.000 (petnajstjezero dinarov) v gotovini.

Kukurica bo prišla v kratkom v naše kraje, i se bo razdelila oškodo-

vancom v razmerji povzročene jim škode.

Pri tom bi pripomnili, da bi se tudi posvetila pažnja za zdravstvene prilike poplavljencom, ar je znano, da daljše poplave prinašajo s sebov tudi razne bolezni, kak tifus itd.; ovak nam v tom pogledi ne znan še niden slučaj, pa previdnost i pravočasne odredbe v tom pogledi neso nikdar odveč. Mislimo, da se moramo vsem imenovanim gg. državnikom za to prvo pomoč odkrito zahvaliti, posebi pa g. poslanci za njegov trüd i delo.

Novo veleletalo Dornier.

Blagoslovitev Zdravstvenoga doma v D. Lendavi

24. maja je bila slovesna blagoslovitev Zdravstvenoga doma. Blagoslovitev je zvršo domači g. župnik Bakan z dvorbov domačih gg. kaplarnov. Po vel. meši se je zbralo vngogo ljudi okoli doma. Vučiteljstvo je tudi šolsko mladino privedlo. Najprle se je zvršila blagoslovitev, nato je pa dr. Lipnjak pozdravo navzoče zastopane oblasti i vse ljudi. Za njim je pozdravo g. dr. Vrtovec, šef Zdravstvenoga doma v Maribori, nato g. dr. Logar, inspek-

tor banske uprave kak zastopnik g. bana, nato je spregovoro par lepih reči naš poslanec g. dr. Klar i proso zastopnika g. bana, naj se nas večkrat spomnijo v Ljubljani s podporami za te prepotrebni dom. Nazadnje je pa v dugšem govori orisao pomen Zdravstvenoga doma g. dr. Pirc, direktor hip. zavoda v Ljubljani i šef higijene v Dravskoj banovini. Povdarjao je, kak naj tej domovi slüžijo ljudstvi za njegovo zdravje.

„O keliko neisküšenih deklic prepada.“

S temi rečmi podpre neki neimenüvani darovnik svoj dar, šteroga je poslao na dekliško zavetišče v M. Soboti. Etak nam piše: „Pošilam 10 Din. za dekliško zavetišče v Soboti. Zaistino prepotrebna zadeva. O keliko neisküšenih deklic prepada.“ Trda kmečka roka je pisala te zlate reči i poklonila iz svojega siromaštva veliki dar, ar je zlato srce v tom našem človeki.

Če bi te naš dober kmečki človek zvedo, ka se je pred kratkim zgodilo v Soboti, bi k svojim lepim rečam priložo ešče obilne skuze. Skuze, štere bi objokale potrte lelije sobočke gimnazije. Ma naša gimnazija izvrstnoga ravnitela i jako dobre profesore, ki z büdnimi očmi pazijo na svoje vučenike i vučenice. A te oči pa ne segajo i ne morejo segati v tiste hiše, kje so te vučenice na stani. Tak se je te zgodilo, ka je nešterne z gimnazije za penezne darove oskrunilo nekše bitje, šteromi ne moremo dati pravoga

pri svojem odhodi zapüsti svoje telo, da je zmerom pri nas i da nam je v hrano! Svoje telo nam da, štero angeli z največjim poštvüvanjem i svetim strahom molijo, štero pa bo nas kori predano v oblast židovom i vojakom. Pa komi On da svoje telo? Tistim apoštolom, ki ga izdajo, zatajijo, zapüstijo. Tistim je da, ki ga bodo drügi den križali i kak ljudskoga zapelivca ymorili! Povej, ali je mogla doseči človeča hüdobija vekšo stopnjo? Pa, ali bi se bila mogla smile-

imena. Ka je krivo to bitje i ka so krive potrte lelije, naj določi oblast, pred štero je prišla ta sramotna zadeva Slov. krajine.

Gda prvi hip glave sklonimo nad nesrečnimi mladimi žrtvami i gda bridko zajočemo ž njihovimi starši nad zgüblenov dekliškov nedužnostjov, te drügi hip ponosno zdignemo glave i upremo oči v nebo z zahvalnim pogledom: „Večna hvala ti dober Bog, deklice, ki so jih gojile častite sestre v dekliškom zavetišči v Domi sv. Frančiška v Soboti, so ostale čiste.“ I z nami hvalijo Boga ne samo starišje teh deklic, nego vsi očevje i vse matere, šteri za največši kinč pri svojoj deci držijo to, ka so ta poštena.

Da tak je, če mlado drevo nema opore, ali se podere, ali püklavo zraste. Mlado srce se ravnotak ali pokvari, ka dol stopi z prave poti i na njo več nikdar ne stopi, ali pa samo en čas hodi po njej, potem pa zablodi, če nema prave krščanske vzgoje. Takšo pravo krščansko vzgojo pa dajo

nost boža gda lepše pokazati?

Jezus dobro zna, ka njegova veličastva nemre gledati naše oko, zato se skrjuje pod podobo krüha. Pod tov podobov ga dobivamo v svoje srce, ga nosimo k betežnikom, ga nosimo z velikov paradov v procesiji. Pred tov belov hoštijov se prigible na milijone kolen, od te drobtine krüha se hrani nešteto dušov. Pod tov podobov skriti Jezus ma samo edno želo i ta je, da bi vsi, pravični i spokorniki radi hodili k njemi.

krščanski zavodi, krščanska zavetišča. Za dečke gimnazijce je takši zavod Martinišče, za deklice pa zavetišče sv. Male Trezike, ki je zaednok v maloij hiši Doma sv. Frančiška v Soboti, Križova 4, a ščasoma bo lastni dom zidalo. Občina Soboti je hvalevredno že poklonila brezplačno stavbišče za to prepotrebno veliko dekliško zavetišče. I kak Soboti, tak se vüpamo bodo tudi vsi ljubitelje ženske poštenosti pripomogli, da pride te zavod kempre pod streho. Preminoče dni je hodila v Soboti č. mati provincijalka „Družbe sv. Križa“ i predsedniki odbora izjavila, da vso pohištvo i opremo da družba, če mi hišo gorpostavimo. I postavimo jo. V Slov. krajini ešče bije teliko plemenitih src, da drage vole odpre s svojimi dari „Malo Cvetišče“, kak se bo zavod zvao po Maloij Cvetki, sv. Jezušekovoj Treziki, da bo v njem veselo cvela nedužnost naših mladenk. Vüpamo se, da bo tak.

Politični pregled.

Domači.

Stranka JRZ po celoj državi organizirana. V Belgradi se je vršo prvi občni zbor stranke za celo državo i je s tem organizacija stranke postala popuna, Stranka je dobila svoj najvišji odbor, v šteroga so zvoljeni kak predsednik dr. Stojadinovič, predsednik vlade, za prvoga podpredsednika dr. Korošec, minister za notrašnje zadeve, za drügoga podpredsednika pa minister dr. Spaho. V ožji glavni odbor je bio izvoleni poleg ministra dr. Kreka tudi naš poslanec dr. Klar. Za nas i za našo krajino je velka počastitev, da je v te vozkejši glavni odbor bio zvoleni naš dr. Klar. V tom odbori je najmre iz cele države samo okoli 20 ljudi i tak bo meo dr. Klar priliko, da bo stalno lahko sodelüvao z najvišišimi predstavniki zdajšnje vlade. Kelko ga poznamo, bo pa te svoj položaj tudi izrabo v hasek nam i našoj krajini. Zato mi svojemi poslanci dr. Klari na njegovoj velkoij počastitvi iz srce čestitamo.

Slovenski tabor v Mengeši na Gorenjskom se je vršo ob navzočnosti ministrov dr. Kreka i dr. Kožulja i bana dr. Natlačena. To je bilo spominsko zborüvanje zavednih Slovincov v spomin prvoga gibanja za slobodo Slovincov pred 60 leti. Tabora se je vdeležilo nad 15 jezero ljudi i je vse zborüvanje poteklo v najlepšem redi i meri. Na tom tabori so naši dobi krščanski gorenjci znova pokazali, da so dobi, zavedni Slovinci i zaneslivi državlani. Tabora se je vdeležo tudi naš poslanec dr. Klar.

Gde pa je naš sobočki poslanec? Za lendavski okraj je dr. Klar lansko leto dosejno v Belgradi, da so dvolastinki ob meji lahko ob žetvi i v jesen po tri tedne brez carine vozili svoje pridelke domo. Poslanec dr. Klar je zdaj sporočo, da je za svoj okraj to tudi letos dosejno. Lani je povodenj kre Müre napravila ogromno škode našemi ljudstvi i to vse od Petaneč naprej dol. Letos je povodenj ešče več škode napravila kak lani. Dr. Klar je za svoj okraj lani velke podpore spravio, letos pa ešče vekše. Mi v sobočkem okraji smo pa niti lani, niti letos nikaj nej dobili. Zato bi radi znali, gde je naš poslanec i ka dela za nas? Tak dvolastniki, kak poplavlenci smo se obrnoli na njega, dobili smo pa nikaj nej. Naše mišljenje je takše, da dr. Klar zato kaj dosegne, ka se briga za nas. Či se pa što ne briga za nas, te pa, kak vsi znamo, za nas tudi nikaj nemre dosegnoti.

GLASI.**SLOVENSKA KRAJINA.**

Navuk za tretji red bode zdaj v nedelo v Črensovcih, to je 14. junija po večernici. Večernice ob 2.

S. Jürj. 2. junija zadvečera je družina Faflík iz Sobote dala vzdati pri grobi pokojnoga župnika Čariča belo mramorno ploščo s križom i z napisom važnejših letnic iz njegovoga življenja; ploščo krasí tudi lepa slika pokojnoga gospoda. Izdelao jo je kamnosek Močnik. — 6. junija nas je iznenadilo slovensko spevanje kramarovskih šolarov, ki so se na 4 kolaj pelali na izlet v Petrovce (k Nedeli), gde je dom njih gdč. vučiteljice. Isti den so se poslovili od nas regruti. — Či je lepo vreme, te zagojdna i zadvečerka čujemo brneti zrakoplov nad nami: prevaža pošto.

Gor. Bistrica. Nova meša našega domačina p. Prša Silvestra bo dnes tjezen. Pripravljamo se, da našega rojaka novomešnika kak najbolje slovesno sprevedimo do božega oltara, zato ka že rodovi ne pomnijo, da bi G. Bistrica dala duhovnika sv. Cerkvi.

J. N. S. bi se tudi rada organizirala. V Ljubljani se je sestavo že odbor za Slovenijo. Vsaki srez ma svojega zastopnika. Za lendavski srez je zvoljeni bivši poslanec Hajdinjak, sobočki srez pa zaednok ešče nema zastopnika. Dozdajšnji zastopnik J.N.S. za sobočki okraj je bio g. Benko.

Svetovni.

Nova socijalistična vlada v Franciji je prevzela po volitvah oblast v svoje roke. Zato vlada tak na pol socijalistična, na pol komunistična. Večina članov vlade je židovske krvi.

Sestanek vladarov Male antante v Bukarešti se je vršo te dni. Vkiup so prišli za našo državo princ namestnik Pavle, za češko državo prezident dr. Beneš, za Rumunsko pa rumunski kralj Karol. Sestanek je meo namen vtrditi prijateljstvo med temi državami.

Japonci delajo velke skrbi Angliji i Ameriki, zato, ka čiduže bole spravljajo veliko kitajsko državo pod svojo oblast. Anglija i Amerika sta dozday v trgovinov na Kitajskom lepe dobičke delali, zdaj pa izgleda, da te dobičke šče za sebe spraviti Japonska.

Nemiri v Palestini, gde se naseljavlejo v velkoj vnožini i kúpüjejo zemlo Židovje, so čiduže vekši. Arabci, šteri zdaj stanüjejo v Palestini, nikaj ne gledajo preveč lepo, gda njihovo zemlo kúpüjejo Židovje. Zato z orožjom napadajo Židove i delajo s tem Angležom, šteri to pokrajino v svojoj oblasti majo, velke skrbi.

P. Schelte je pred kratkim z Zeppelin zrakoplovom „Hindenburg“ potüvao v severno Ameriko. Zato priliko njemi je berlinski apoštolski nuncij izproso dovoljenje, da sme na krovi zrakoplova mešüvati. To je prva sveta meša v zrakoplovi prek oceana.

Slomšekovi dnevi.

Davorin Petančič:

Naša apostola.

(Farna igra pod milim nebom.)
Slavnostna igra za Slomškovne dneve
v Mariboru, 28. in 29. junija.

Znano je že, da naša lavantinska škofija pripravlja slavnostne dneve, ki naj zberejo vernike iz vseh krajev škofije v Mariboru. Dvojna misel je združena v nameravani proslavi: da se ob 1050-letnici smrti sv. Metoda proslavi spomin naših slovanskih apostolov sv. bratov Cirila in Metoda in da se združi vsa škofija v skupni goreči molitvi za proglasitev našega slovenskega svetniškega škofa Antona Martina Slomškega k blaženim. Zato nosijo ti dnevi ime „Slomšekovi dnevi.“

Ta dvojna slavnost že po svoji naravi sili k enotni skupnosti. Škofa Slomškega in naša slovanska apostola druží nekaj tako bistvenih potez, da jih pri tej priliki moramo omeniti. Dve značilni vrlini prepletata vse njihovo življenje in delovanje. To sta velika vnema za širjenje pravega v duši doživeteja krščanstva in pa ve-

Nuskova. Na nedelo presveto-ga Trojstva (7. junija) je v Mekišovoj kapeli bila sveta meša i večernice. Zavolo deževnoga i negotovoga vremena je prišlo dosta menje ljudi kak druga leta; pa tudi kriza se najbrž pozna.

Turnišče. Naša sirotišnica je znova sprejela edno siromaško dete iz Nedelice. Vredna je vse podpore i pomoči, da svojo zvišeno nalogo dobro zvrši.

M. Črnci. Gasilske vaje so se vršile pri nas. Zbrali so se gasilci z Rakičana, Kroga i Bakovec, ki so z našimi zvršili lepe vaje. Edno pa obžalujemo, bitje, štero se je v zvezi z veselicov dogodilo i ednoga bakovskega dečka prisililo, da je zavolo dobljenih ran mogo iskati zdravniško pomoč.

Sirotica za misijone. Siromaška delavka nam je poslala peneze iz Francije, da ž njimi pokrijemo stroške za naše liste, ki jih pošilamo misijonarki č. sestri Jug Cereniji. Piše nam pa, da če bi to že što drugi plačao, naj idejo v dober namen ti penezi. Imenüvati se nešče. Bog vidi vse. Pa sama je tudi v stiski, vendar darüje v plemenite namene. Ma te pokvarjeni svet tudi dosta plemenitih düš.

„Zadnji čas je dosta naših kat. dekeo prepadnolo.“ Tak nam pišejo iz Skoplja. Tam majo dekle „Dom sv. Marte“, a se ga ogiblejo, raj se po parki z vojaki šečejo. Tak

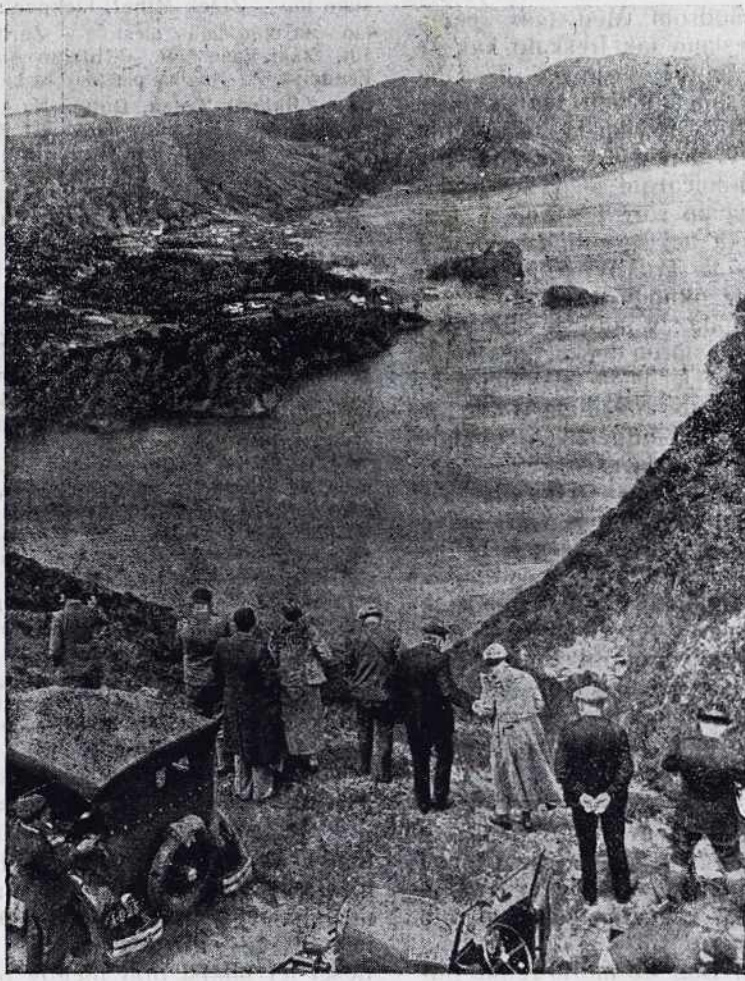
nam pišejo iz Skoplja. Pa še dode-nejo v pismi, ka ravno tiste se pokvarijo, štere v Dom ne hodijo. Prosimo stariše, ki majo svoje dekle v Skoplji, naj njim vendar naročijo, da hodijo v dobro družbo v „Dom sv. Marte“, ka se ne pokvarijo. Poštenost dekline je največša zemelska herbija, ki zasluži tudi nebesko.

Zadoščenje Srci Jezušovomi. Iz Holandije se je oprosilo vse višje cerkvene oblasti, naj pozovejo duhovnike, vse vernike i kotrige Marijinih družb, da od Telovoga do goda Srca Jezušovoga opravijo posebno pobožnost na čast Srci Jezušovomi, da ž njov zadostijo za vnoge bogokletve, s šterimi dnešnji pokvarjeni svet žali dobroga Boga i Jezušovo bože Srce. Vu našoj pušpekiji se priporoča za te dneve kratek navuk od Srca Jezušovoga, sv. meša, potem pa litanije Srca Jezušovoga pred Najsvetejšim i gosto sv. obhajilo. Srce Jezušovo, ti si vse naše vüpanje.

Na podporo Novin je poslala Kolmanič Marija, Francija, 5 Din. Bog plačaj!

Lipovci. Č. g. Tratnjek Štefan bo 26. julija služo svojo prvo sveto mešo v Beltincih v farnoj cerkvi.

Polana. Polančarje se iz celoga srca zahvalimo Prezvišenomi g. knezoškoči, ap. administratori, ka so nas ne zavrgli, nego prišli k nam mešüvat i predgat i firmat i ka so nam povedali, ka so to radi včinoli. Bog povrni tudi tistim, ki so našo prošnjo podpirali. — Polančarje.

Na Azorskih otokih.

lika ljubezen pri sv. bratih do Slovanov in škofu Slomšku do Slovencev. In pri vseh odseva tisti mirni čuteči značaj, ki zna v bistvu doumeti mehko slovansko dušo.

Zato vidimo povsod enak uspeh: okrog sv. Cirila in Metoda se zbira dobro slovansko ljudstvo tako na Moravskem, kakor v Panoniji, škofa Slomškega se pa zvesto oklepa nepokvarjeno slovensko ljudstvo. In še nekaj; odpada in odvräča se vse, kar je pokvarjeno po nadutosti vsiljivih in oblasti željnih tujev.

Poleg tega opazimo še posebno krščansko značilnost, krepost, ki kliče k svetosti. Kljub vsemu trpljenju, preganjanju, zapostavljanju in oteravanju pri delu za Kristusovo vero, kar sta morala pretrpeti sv. apostola od sraní Nemcev, ni bilo v njihovem življenju nobenega sovraštva do tako brezobzirnih nasprotnikov. Kar je terjala resnica in pravica, to je bilo sveto tudi našima blagovestnikoma in to sta z mirno odločnostjo in pravično zahtevo hotela vselej doseči le v Rimu pri svetem očetu proti nemški oboroženi sili. Zato trikratna pot sv. Metoda v Rim. Branila sta samo slovanski jezik, narodnost i globoko do-

jeto krščanstvo, ki sta ga oznanila Slovanom. Prav tako škof Slomšek ni kazal nobenega sovraštva do nasprotnikov, ko je z vnemo branil vero in jezik preprostega slovenskega ljudstva ravno v istih krajih, kjer sta nekoč hodila sv. slovanska apostola.

„Slomšekovi dnevi“ bodo služili poglavitni duhovno-verskega življenja po vzgledu svetniškega škofa samera. Ne bodo to dnevi praznik zunanijh parad, temveč notranjega verskega doživeteja, molitve in prošnje k Bogu, da bi se moglo kmalu zgoditi, da bomo smeli Slovenci postaviti na oltar svojega slovenskega svetniškega škofa. To bodo dnevi vere, zaupanja in ljubezni.

Zunanje slovesnosti bodo le znak vzpodbude in skupnosti, da smo vsi združeni v eni želji in misli.

V teh dneh bo sv. Cirilu in Metodu posvečena igra „Naša apostola.“ Igra je zgrajena kot velika občestvena farna igra, ki se igra tako, da gledavec prav za prav ni, vsi namreč sodelujejo pri igranju. Vsak, kdor bo prišel v Maribor in se bo predstave udeležil, ne bo samo gledalec, ampak tudi igravec. V tistih dneh bo

Gančani. Nove podobe Srca Marijinoga i sv. Male Trezike Jezušove, dar naših rojakov v Franciji, so že v kapeli. Slovesna blagoslovitev bo na proščenje Srca Jezušovoga. Edna sv. meša bo darüvana, gda bo blagoslovitev, za vse darovnike podob. Kak vsako dobro delo ma neprijatele, tak tudi to. Zday pa vsaki vidi podobe, štere so krasno i umetno izgotovlene od znane rodbine Cesar v Mozirji. Vsem darovnikom pa naj Srce Marije i sv. Mala Cvetka v obilnosti bože milošče poplača. Imena darovnikov že bodo objavile Novine.

Sprejemni izpiti za I. razred na drž. real. gimnaziji v M. Soboti se bodo vršili 30. junija in 1. julija 1936. Lastnoročno pisane in s 5 Din. kolkovane prošnje, naj se vložijo pri ravnateljstvu v času od 20. do 25. junija 1936. Prošnji je treba priložiti rojstni oziroma krstni list ter izpričevalo o dovršenem IV. razr. osnovne šole. Sprejemni izpit lahko delajo samo učenci rojeni in letih: 1923., 1924., 1925., 1926.

Oddelek kontrole mer v Mariboru sporoča, da se bode po odobrenem delovnem programu Ministrstva za trgovino in industrijo, Osrednje uprave za mere in dragocene kovine v Beogradu z dne 9. I 1926. št. 93, vršilo pregledovanje in žigovanje sodov pri postajah za kontrolo sodov in sicer: V M. Soboti, dne 8. in 9. VII, 10. in 11. VIII, 7. in 9. IX.

Reka Mura je v dneih od 23. do 25. maja t. l. poplavlila v lendavskem okraju 3545 oralov zemlje in povzročila škodo 1,618.400 Din. Škoda znaša v občini Beltinci 315.250 Din., v občini Črensovci 138.000 Din., v občini Odranci 48.000 Din., v občini Gaberje 336.550 Din., v občini Lendava 15.000 Din. in v občini Orešje 666.600 Din. Poplavljen je bilo 1571 oralov vrtov in posejanega polja, 1154 oralov travnikov in 820 oralov drugega zemljišča. Na hišah in gospodarskih poslopijih znaša škoda 118.000 Din.

V protituberkoloznem tednu je bila na sestanku na sreskem načelstvu dne 18. maja t. l. ustanovljena krajevna protituberkolozna liga za lendavski okraj. Pristopilo je že precej članov. Pozivamo vse, ki še niso pristopili, da to storijo čimprej. Letna članarina znaša za redne člane letno 12 Din., za podporne pa letno 50 Din. Krajevna protituberkolozna liga si je postavila v prvi vrsti nalogo, da omogoči v Lendavi otvoritev protituberkoloznega dispanzerja. Ker je v lendavskem okraju mnogo bolnikov na tuberkolozni, priporočamo delo krajevne protituberkolozne lige v Lendavi narodu, kakor oblastim, da ga vsestransko najizdatnejši meri podpira.

K odaji je lepo posestvo,

hiša, grünt, gorice sadovnjak vse v ednom falati. — Pitati pri lastniki v Dolgvasi št. 136. pri D. Lendavi

to igra vseh far lavantiske škofije, bo igra celotne škofije kot edinice, ki nekaj doživi, nekaj notranjega, versko miselnega

Igra sloni na dogodkih iz časov, ko sv. Ciril in Metod širita krščanstvo med Slovani, ko vlada v Panoniji krščanski knez Kocelj, ko se po slovenski zemlji rušijo stari poganski bogovi. Kraj, kjer se dejanje vrši, moramo postaviti samo nekam v slovensko ozemlje, kam, to pri tej igri ni važno, ker se je v resnici godilo skoro po vsej slovenski zemlji. Vršil se je namreč boj med dobrim in zlom na vseh krajih in v vseh časih od začetka širjenja krščanstva med Slovani in do današnjih dni. To hoče ta igra povedati.

Dejanje razvija dvoje nasprotij: boj med poganstvom in krščanstvom in boj med nemštvom in slovanstvom, to dvoje nasprotij gre vzporedno v borbi; pravo resnično krščanstvo in slovanstvo se združeno borita v ponižni veri in s trpljenjem in žrtvami (Božena!) proti poganstvu ali samo navideznemu krščanstvu, ki ga hočejo Nemci, katerim gre v resnici le za nadoblast nad slovanskimi deželami. (Dalje.)

Sobota. Odlikovan je žandarski major g. Vlado Narandžič z redom Jugoslovanske korone. Čestitamo.

Grad - Gor. Lendava. Bliža se čas, da bo naš lepi gasilski dom blagoslovljeni, na šteto blagoslovitev se pripravljajo mlado i staro. Venci i družge lepote so zvečkane že vse pripravljene. Vsa ta velika slavnost se bo že v soboto predvečer toje 6. junija začela, s sledečim sporedom: V soboto predvečer bakljada skoz gornji grad v dolnji grad. V nedelo 7. junija vgojčno ob 3 vori budnica, ob 8 vori zbiranje gas. čet na dvorišči g. Maršika, ob 9 vori skupni hod v farno cerkev k sv. meši, ob 10 vori gasilske vaje. Po vajah je do 2 popoldne odmor. Ob 2 popoldne skupen odhod gasilskih čet k litanijam (večernice) v farno cerkev. Po litanijah je procesija iz farne cerkvi k gasilskomi domi. Ob treh popolne blagoslovitev gasilskoga doma. Po blagoslovitvi prosta zabava pri g. Maršiki, z šaljivimi prizori. Da bo lahko vse to v lepom redi šlo, prosimo g. Boga, da nam te den da prav lepo vrejmen, da se tudi oddaljeni ljudje lahko vdeležijo te velike slavnosti i si ogledajo te novi lepi gasilski dom, ki nam naj bo vzor požrtvovalnoga dela naših vrli gasilcov. — Za volo slaboga vrejmena je tukaršnje prosvetno društvo ne moglo prirediti 24. t. m. igro „Materinske proslave.“ Zato je odložilo na Risalsko nedelo po večernicah. To novo društvo si je že samo priskrbelo za lastni lepi oder. Da je te oder že dogotovljen, se prosvetno društvo ma zahvali samo veleposestniki g. Hartneri, ki je v te namen darüvao precı desk, lat i drugoga lesa, brezplačno. Globoko veselje je nastanolo v prosvetnom društvu, da se veleposestnik g. Hartner tak navdušeno zanima za to prosvetno društvo. Zato se njemi na tom mestu še enkrat prav iz srca zahvalijemo za njego dobrosrčnost.

Rožni majnik. Vse raste, vse cvete, vse diši po majniškem cvetju, naše pole, naši travniki, naši ogradi i ograceki. naše Ravensko ino, naše Goričko. Raste pa tudi naša mladina, cvetejo naši črstvi dečki i naše ne-dužno čiste dekletke. Eden takši lilijsko beli cvet je presadila nebeska gredarica, Kralica maja, v tom lepom meseci v nebeske ograde. Ta roža, Mlinarič Margica, je vzrasla v Bratoncih i docvetala za to tužno zemlo v Zagrebi kak všmilena sestra Oktonija, v 25 leti svoje mladosti. Draga nam Margica! Kak lepa je bila tvoja smrt. Ne piše se zobston nad vrati tvoje redovne hiše: Če je komi pri nas težko živeti, pa njemi je sladko vmreti. — Kak se po pravici bojimo

zadnje vore. Ti si pa zospevala svojo prelubo pesmico: Marija, Kralica maja. Vzdihnila si zadnji zbogom svojim domačim, priporočila si se sosestram v molitev, ar hočeš naravnoč k Ježuši. Šče eden sladki smehljaj na tvojih vüstnicah ino duša ti je splavala k tvojemi zaročenci, Ježuši. Pred ednim letom si se Njemi zavezala s sv. redovnimi zaoblübamama, zdaj te je vzeo k Sebi. — Na zadnjoh poti so sprevedili 15. t. m. našo Margico, sestro Oktonijo v Zagrebi, kje je po 4 mesečnoj boleznij zavolo vnetja črevne mrene vmrla, njeni domači, veliko število naših rojakov v Zagrebi i ogromno število njenih soster. Šče edno reč Margičinim domačim, sorodnikom i znancom. Veselimo se takše smrti! Ka pa, če bi se Margica klala znabiti gde po Francuskom i skoro nebi znala zakaj žive? Zdaj je pa v lepom redovnom zvanji živela samo za nebesa. Živimo tudi mi tak. — Margica Oktonija, na svidenje v nebesaj!

Martinje. Dne 11. maja smo meli takšo povoden, kak je pri nas ešče najbrž ne bilo. Okoli 1 vore je prišla oblachina, v smeri od Gradca, oblak je bio ščista nizko, začno se je dežč levati i 1 voro je teklo tak, kak da bi z škafa lejvo. Voda je drla dol z bregov vse šerom z velikim ropotom, ar je nesla dosta šodra s sebov. Spodaj v dolini je pa voda pokrila vse travnike, tak ka je naša dolina izgledala, kak kakše jezero. Ništernim kmetom je odnesla vsó zemlo ž njiv i dosta žita je vničenoga, travniki pa so v ništerni mestaj vse zasipani s šodrom. Med tem dežom je pa neprestano tak treskalo, kak že ljudje dugo nepomnijo; več drev je strela rasčesala i v štiridvajsti telefonski drogovi je vdarila, v ednom mestu celo v sedem drogovi povrsti v vsakoga. Graničarom je pa strela priletela znotraj po rori v sobo. A tem se pa le nika nej zgodili, čeravno so bili v sobi. V Trdkovi je pa strela priletela skoz okno v sobo ino je ves plafon raztrgala; v sobi je bio oča z dvanajst let starim dečkemom i mlajšoh deklcov. Oči se je nika nej zgodilo, dekca pa so omedlela i so je včası k zdravnikı odpelali; deklci je že bolše. deček pa ešče nemore gučati. V Boreči pa je strela vdarila v črešnjo poleg štale, pa je eno kravo bujla. To je bio tak strašen den, ka ga niti najstarejši ljudje ne pomnijo.

Gančani. Na risalski pondelek zadvečara smo v lepom sprevodi pripelali z spostaje podobi Srce Marijino i sv. male Trezike. Obe so küpili ništerni naši v Franciji za našo kapelo. Podobi ta blagoslavlanivi na den našega proščenja.

Križ.

Nekje visoko, kakor ptica na poletu, v vrtoglavih višinah. — Nekje globoko, kakor pri detetu v porodnih bolečinah...

Neznatna ptica je zrakoplov postala: že slišiš motorjev hrup; kot bi se nebesa razklala, to je moč ali — temni obup —

Tik nad zemljo se je zrakoplov vzravnal, pokazal svoj polni obraz; na znanem bregu kot križ je obstal — Kdo gleda od tu na nas?

Bog-Človek na križ prubit, v neskončnost razpete roke — Naj bo to strahotni privid ali odgovor na vsako gorje?

Odgovor na skrivnost trpljenja! — Poleg Mati — Devica stoji, s križanim srcem rodi sad življenja; v oba apostol deviški strmi...

Iz božjih višav večna slika: Vse v križa znamenju! Največja človekova odlika je v svetem trpljenju! —

Vstvarja vse vedno trojica: Bog in deviški učenec, žena vmes, vedno devica, da oglasi se pesnik — mučenec...

Pošta.

Kolmanič Marija, Denuit. Naročnine 100 Din., na Dom sv. Frančiška 44 Din. i pozdrave sprejeli. Od lanske naročnine ostalo 5 Din. na podporo. Bog povrni! — **Ivančič Terezija, iz Tilovci, Francija.** Lepo pismo sprejeli, naročnina ešče ne prišla. Prosimo jo. — **Žižek Mihal, Ižekovci.** Odposlano na merodajno mesto — **Žerdin Martin, Žižki, Vaše tudi.** — **Hozjan Anastazija, Francija.** Za Novine plačano za l. 1936 Din. 60. — **Škaper Treza, Dolič.** Na konci leta ste meli 464 Din. duga na M. list. Ka ste odstitihmao plačüvali, vse šlo na kritje staroga duga, a ešče celi ne pokriti. Na novo smo tak ešče nikaj ne sprijeli. To je obračun po vašoh želi. — **Pozvek Cecilija.** Zato ka je bio stari dug, je na letos plačano 92 Din 25 par. Duga je tak ešče 7 Din. 75 par. Bog povrni dar na Dom sv. Frančiška. — **Frumen M. Lissy, Francija.** Naročnino sprejeli, naslov spremenili, kalendar mali in nekaj listov poslali. Pozdravljeni. — **Magjarič Franc, Markovci 54.** Vašoh pošilamo Novine i Mar. list, kak ste želeli. — **Ščančar Katarina, Nouillenpont, Francija.** Novine stanejo na mesec 6 Din. Smo je poslali včası po naročitvi. Hyala na lepoj podobici. — **Lepoša Ana, St. Columb, France.** Peneze na Dom sv. Frančiška sprejeli. Bog plačaj na trüdi. Maučec Mariji poslali naše liste vse Plača do novoga leta za Novine i M. List 98 Din. Kalendar tudi dobi brezplačno. — **Agrarni interesenti.** Nepodpisanih pisem ne prečtemo, zato odgovora ne morejo dobiti. Mate pošteno ime, vüpajte je podpisati — **POŠTA ČLANOM AGR. ZADRUGE.** — **Bagari Jožef, Sobota, Marovska 8.** Lani odpovedani delež se izplača po predpisih pravil za pet let. — **Serec Štefan, M. Črnci 9.** Odpovedali ste l. 1934. Za pet let dobite. — **Farkaš Ivan,**

Ka pravite na to?

V ednoj vesi Lendavskoga sreza, so si člani slavne JNS. in Mačkovi pristaši segnoli v roke i tak začeli borbo proti Korošcovoj stranki. Čüdni ljudje so to, prle so se strelali, zdaj se pa združavlo. Prav pravi pregovori: Ka gliha vküp štriha! Ka pravite na to?

Pisma naših z tujine.

St. Columb, Francija.

Milost našega Gospoda Ježuša naj bo vsikdar z nami! Preč. g. urednik! Vu imeni Ježuša Vas pozdravljam i Vam želem zdravje i dugo življenje. Najlejša hvala za redno pošilanje Novin, M. Lista z Ogracekom, štere liste teško čakam, redno dobivam, z veseljom gori sprimlem i je dostakrat s skuznimi očmi prečtem. Tak genljivo najmre pišete od nas, daleč ločenih izseljencov, i vnogo dobroga nam včinite na duši i teli, zato Vam naj Ježuš Kristuš obilno plača vse Vaše trüde. Prečastiti gospod! Nabrala sem na dom sv. Frančiška 176 Din i Vam je poslala po banki Baruch. — Imena darovnikov objavi M. List. — Naročim Novine i M. List za Maučec Marijo i Vas v Srci Ježušovem i Marijinem pozdravljam! - Lepoša Ana iz Tešanovec.

Preč. g. urednik! Najlepše se vam zahvalim za vse trüde, štere mate z nami, ki smo razstopeni po tujini, kak drobne ovce, ki potrebujemo tolažbe i pomoči. Prav posebno se vam pa morem zahvaliti za Novine, štere redno dobivam ino me veselijo. Pozdravljam vas, g. urednik, celo Slov. krajino, svojo mater, brata, sestre, rodbino, posebno pa še Mar. družbo na Cankovi z gospodi duhovnikı vred ino vsó cankovsko mladino. Višek od Novin, 26 Din darujem na Dom sv. Frančiška. - Gomboc Marija, Cankova, v Franciji.

Banque S. Baruch

et Cie, 11. Rue Auber 11. Paris - 9 e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 8064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-9

Strehovci 36. Prosimo odgovora, jeli mate že vapno, ali ne. — **Vogrinc Alojz, Skakovci 16.** Nesrečo zabeležili, mora pa tudi svdok posvedočiti po predpisi pravil. Gdnam bo mogoče, vas pomoremo. — **Kumin Ignac, Satahovci.** Smo zabeležili za 2. marc letošnje leto.

Dr. Janez Ev. Krek.

Za brata.

Povest.

II.

Log stoji v ozki dolinici, obdani z visokimi vrhovi. Leva gorska stran se imenuje Jelovica. Več ur dolžine in širine ni na nji drugega, nego skala, gozd in nekaj planinskega sveta, kamor pošiljajo kmetje iz doline svojo goved poleti na pašo. Vasi ni nobene v vsej Jelovici; samo posamezne kočice stoje, daleč ločene druga od druge. Drvarji in koparji prebivajo za časa svojega dela v njih. Preproste so, da ne morejo biti preprostejšje. Drugega ne vidiš v njih nego kamenito ognjišče na sredi, za njim pa leseno klop, po kateri ponoči za nekaj ur zlekne trudni delavec svoje ude. Delavcev je v Jelovici poleti in po zimi lepo število. Nekateri drvarijo, drugi kuhajo oglje in je pozimi s samni vlačijo v dolino. Delo je težko, zaslužek primeroma majhen. Skromni i varčni delavci si pa vendar kaj malega privarčujejo. Ni čuda! Leto in dan ne uživa tak varčen Jelovičan pri svojem delu drugega nego koruzne žgance in salo; te kader pride o večjih praznikih za par dni domov, si privoščı kaj boljšega.

Med vsemi jelovškimi delavci ni bilo pridnejšega in skromnejšega, nego je bil Brlinov Gašper. Petdeset let je že delal v Jelovici. Bil je tam v resnici doma. Saj ga njegovo koparsko

delo niti vsako nedeljo ni pustilo iz gozda. Ko je zažgal kopo, je ni smel ostaviti ni ponoči ni podnevi; zato je moral večkrat v gozdu le v duhu biti pri sveti maši.

„Dobri Bog bo moral veliko odpustiti in spregledati nam grešnim koparjem“, je večkrat dejal sam pri sebi in pomajal z glavo. Za druge ljude se ni zmenil. V cerkev je bila njegova edina pot v Logu in v prodajalnico, kjer si je nakupil živeža za prihodnji teden. Hitel je od ljudi, čim najprej je mogel, nazaj v svoj gozd, kjer ga ni nikdo motil in kjer je v sladkem miru izvrševal svoje delo.

Po navadni poti jo je zložno ubiral Gašper drugi dan v svojo ljubljeno Jelovico. Celo noč je bil prebedel v cerkvi in premolil. Greh se mu je bilo zdelo, da bi se bil sedaj dal premagati spancu, ko toliko noči prečuje zavoljo pozemskega kruha. Vkljub svojim 70 letom je krepko stopal z okornimi, težko kovanimi črevlji po strmini navgor. Ni se bal hudega pota, dasi je imel dobro poltretjo uro do svoje kočje.

„Oj, kako vesel bi bil današnji dan zame, da bi mi brat ne bil tak trdovratnež“, tako je vzdihnil sam pri sebi. Postal je in se ozrl z griča po vasi. Tam doli je stala njegova rodna hiša, kjer je preživela mlada leta; tam doli so zakopani njegovi ljubi starši, tam doli prebiva njegov edini brat. — Zamislil se je v prošle čase in utopljen v spominih je korakal dalje.

Pred več nego pol stoletjem je bila v Logu najpremožnejša Brlinova hiša. Brlinov oča le bil brez ugovora najveljavnejši mož v vasi. Otrok je imel dvoje: starejši je bil Gašper, deset let mlajši brat njegov pa Rok. Trije pa so bili pomrli. Oče in mati sta Roka kot najmlajšega posebno ljubila. Smel je, kar mu se je zazdelo. Kot otrok je rad skrivši odzad napadal druge otroke s kamenjem ali s palico, pri igri jih je vedno prevaril, pokrivem jih je tožil; sam se je pa vedno znal hinavski izrezati in zvaliti krivico na druge. Če je bila pa njegova krivda očita, oprala ga je mati stem, da je na tihem poravnala škodo, z dobro besedo in s kakim darom pa pomirila starše, ki so se hodili k nji pritoževati zaradi njene-ga Roka.

Slepa je bila njena ljubezen do sina tako, da se mu nobeden domačih ni upal ničesar reči. Vse posle je strahoval mladi Rok; vse je dosegel, kar si je vbil v glavo. Oče mu je dal lepega mladoga konja, da se je vozil z njim ali da ga je jahal. Nekoč je drevil — desetletni dečko svojega belca po cesti in do mrtvega povozil staro beračico, ki se mu ni mogla tako brž ogniti. Ljudje so dejali, da je to storil nalašč. Tedaj sta ga vendar dobro okarala oče in mati. A kaj so mu zalegle besede! V obraz se je jima smejal. To je neizrekljivo bolelo Gašperja, ki je bil priden in pošten mladenič. Hudo se mu je zdelo, da ne

pokažejo starši hudobnemu bratu večjega strahu. On je sam videl s polja, kako je Rok, ne meneč se za gluho žensko, brez potrebe podil konja po cesti in kako zlobno se je zarežal, ko mu je prišla pod kolesa. Kar groza ga je prešla pred bratom morilcem. Često je že nagovarjal in prosil svoje starše, naj ga trje primejo in naj mu izbijejo njegovo hudo trmo in razposajenost, toda čim večkrat je to omenjal, tem več jih je moral preslišati.

„Tebe to nič ne briga. Ali boš ti naju z očetom učil, ti grdi nehvaležni sin? Če ti ni všeč, pa se poberi od hiše“, tako mu je dejala nekoč razjarjena mati, in te besede so mu segle kod oster nož v mlado srce. Zlobni Rok je zvito izrabljval vsako priliko, da je počrnil Gašperja svojim staršem. Sam je jemal skrivaj denar očetu, prodajal žito; in če se je izvedelo, je lagal, da je vsega kriv Gašper. Ta je vse pretrpel in prepustil Bogu maščevanje. Le zadnje hudobije ni mogel pozabiti. Rok je bil kriv smrti uboge starke, ali on, ne da bi izpregledal svojo zlobnost, se še roga staršem, ko ga svare. To je Gašperja razvnelo. Čakal je, da dobi Roka samemega. Kmalu se mu je ponudila prilika. Rok je dremal sam pri peči; vsi drugi so bili odšli na polje; ko pride Gašper v sobo, jo zaklene in vzdrami brata.

„Rok! s teboj se imam nekaj pogovoriti“, tako je dejal in sedel poleg njega. (Dale.)